

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 45C/172/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313218382
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Linetová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2015:1313218382.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave, v konaní pred sudkyňou JUDr. Danielou Linetovou, v právnej veci navrhovateľa: J. Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. N. W., T. F. XXX, štátne občianstvo SR, zastúpený: J. P. A., bytom T. F. XXX, proti odporkyni: J. P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XXA, A., štátne občianstvo SR, o určenie, že odporkyňa nie je dedičkou zo závetu a iné, takto

rozhodol:

Súd určuje, že J. P. B., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XXA, A. nie je dedičkou zo závetu spísaného poručiiteľkou S. A. vo forme notárskej zápisnice sp.zn. N 20/2010, Nz 13669/2010, NCRza 2037/2010, NCRIs zo dňa 21.04.2010 notárom Q. Q. Q. so sídlom T. XX, A..

Súd vo zvyšku návrh zamieťa.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Navrhovateľ podaným návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 18.09.2013, domáhal sa určenia neplatnosti závetu a listiny o vydedení, spísané poručiiteľkou S. A. rod. V., naposledy bytom T. X, A., zomr. XX.XX.XXXX, spísané na Notárskom úrade, T. XX, A., notárom Q. Q. Q. so sídlom T. XX, A. dňa XX.XX.XXXX pod číslom N Nz XXXXX/XXXX, N. XXXX/XXXX, NCRIs XXXXX/XXXX. Navrhovateľ sa ďalej domáhal určenia, že J. P. B., bytom A.-T., T.Č. XXXX/XX nie je dedičkou zo závetu spísaného poručiiteľkou S. A. vo forme notárskej zápisnice č. N XX/XXXX, Nz XXXXX/XXXX, NCRza XXXX/XXXX, N. XXXX/XXXX zo dňa 21.04.2000 pre notárom Q. Q. Q. na N. úrade T. XX, A. a náhrady trov konania.

Návrh skutkovo odôvodnil tým, že v dedičskom konaní po poručiiteľke S. A., rod. V., naposledy bytom T. X, A., zomr. XX.XX.XXXX, vedenom na Okresnom súde Bratislava III, sp.zn. XXD XXX/XXXX, F. XX/XXXX súdna komisárka na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX, účastníkom ako dedičom po zomrelej poručiiteľke, oznámila, že poručiiteľka dňa XX.XX.XXXX spísala závet a listinu o vydedení pred notárom JUDr. Q. Q., Račianska XX, A., pod. č. N XX/XXXX, Nz XXXXX/XXXX. Závetným dedičom po poručiiteľke v zmysle závetu je odporkyňa, ktorú poručiiteľka ustanovila za univerzálnu dedičku celého svojho majetku hnutel'ného i nehnuteľného majetku, majetkových práv, prípadne iných práv, ktoré bude v čase smrti vlastníť. Poručiiteľka v závete vyhlásila, že má ešte syna J. Z. A., ktorému nechce zanechať žiaden majetok, vzhľadom na jeho chovanie a verí, že túto jej vôľu bude plne rešpektovať.

Uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24.07.2013, č.k. 30D 520/2012-80, F. XX/XX bola navrhovateľovi uložená 30 dňová lehota na podanie žaloby o určenie, že Ing. P. B. nie je dedičkou zo závetu, spísaného S. A. vo forme notárskej zápisnice pod. č. N 20/2010, N zo dňa 2X.XX.XXXX. Navrhovateľ mal za to, že podanou žalobou sa má domáhať neplatnosti závetu a z opatrnosti i listiny o vydedení, hoci táto nie je obsiahnutá v závete a táto skutočnosť robí závet neplatným, keďže podmienkou

platnosti závetu v prípade neopomenuteľného dediča, ktorým nepochybne je navrhovateľ, je i vydedenie, ku ktorému došlo spísaním závetu.

Dôvodom neplatnosti závetu je duševný stav poručiťelky, ktorá v čase jeho spísania trpela Alzheimerovou chorobou, nebola schopná chápať zmysel svojho konania o čom svedčí znalecký posudok vypracovaný v roku 2009 v rámci konania o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, v čase spísania závetu však nebola poručiťelka pozbavená spôsobilosti na právne úkony, avšak jej ochorenie v tom čase už bolo rozvinuté do tej miery, že posúdiť následky svojho konania nevedela. Navrhovateľ mal za to, že závet a listina o vydedení, resp. vydedenie sú v celom rozsahu neplatné a preto z opatrnosti podal žalobu o neplatnosť závetu a vydedenia a to napriek nesprávnemu rozhodnutiu súdu v dedičskom konaní.

Neplatnosť závetu spočíva v tom, že závet neobsahuje samotné vydedenie navrhovateľa ako syna poručiťelky a navyš nie je daný, žiadny dôvod v zmysle ust. § 469 OZ, ani ust. §469 a ods. 1 OZ. V samotnom závete, resp. vydedení sa uvádza, že synovi poručiťelka nechce zanechať žiaden majetok, vzhľadom na jeho chovanie a verí, že túto jej vôľu bude plne rešpektovať. Takýto dôvod závetu je nejasný, neurčitý, nezrozumiteľný, nie je zrejmé čoho sa mal navrhovateľ dopustiť, táto skutočnosť, keď závet neobsahuje dôvody uvedené v § 469a ods. 1 OZ robí závet absolútne neplatným a listina o vydedení nebola súčasťou závetu. Navrhovateľ uviedol, že z jeho strany nedošlo k žiadnemu takému správaniu, ktoré by napĺňalo zákonom stanovené dôvody vydedenia, vzťahy navrhovateľa a odporkyne sú dlhodobo nepriaznivé, narušenie týchto vzťahov však spôsobila práve odporkyňa svojim negatívnym postojom, útokmi, osočovaním navrhovateľa a jeho rodiny, jedná sa dlhodobé a pretrvávajúce správanie sa odporkyne, ktorá okrem iného bránila navrhovateľovi vo vstupe do bytu v ktorom poručiťelka bývala a to napriek tomu, že je podielovým spoluvlastníkom tejto nehnuteľnosti, snažila sa o zabránenie styku navrhovateľa s poručiťelkou, ako svojou matkou. Navrhovateľ vzhľadom na miesto bydliska i skutočnosť, že on i jeho manželka sú zamestnaní, nemal možnosť zabezpečiť dennú starostlivosť o svoju matku, avšak zabezpečoval ju do tej miery, ako mu to bolo umožnené. Navrhovateľ inicioval pozbavenie spôsobilosti na právne úkony práve z dôvodu, že duševný stav poručiťelky sa zhoršoval a bolo potrebné zabezpečiť starostlivosť o poručiťelku, konanie inicioval práve s tým úmyslom, aby o matku bolo riadne postarané. S prihliadnutím na jej ochorenie Alzheimerovu chorobu nebolo možné túto starostlivosť iným spôsobom zabezpečiť. Sama odporkyňa napriek miestu bydliska, poručiťelke nezabezpečovala potrebnú starostlivosť a jej konanie smerovalo len k získaniu majetku poručiťelky. Napriek snahe odporkyne zabrániť navrhovateľovi v styku s poručiťelkou navrhovateľ si sám zistil, že poručiťelka bola pred svojou smrťou hospitalizovaná v nemocnici, keďže ju nemohol nájsť v mieste bydliska, nebola dosiahnuteľná ani telefónom, navštívil ju a po prepustení z nemocnice mu odporkyňa bránila v kontakte s ňou, o úmrtí matky sa dozvedel krátko pred pohrebom a tohto sa ani nemohol zúčastniť, nakoľko odporkyňa mu oznámila SMS správou tak, aby nemohol včas docestovať, týmto odporkyňa zavŕšila svoje doterajšie správanie k navrhovateľovi a k jeho rodine. Odporkyňa sa podobne spávala aj voči sestre poručiťelky, ktorá bola jedinou žijúcou príbuznou, ktorá i napriek svojmu nepriaznivému zdravotnému stavu sa snažila svoju sestru kontaktovať aspoň telefonicky, i v tom jej odporkyňa bránila tým, že nezdvíhala telefóny.

Odporkyňa ovplyvňovala i poručiťelku a to aj napriek jej zdravotnému stavu, duševnému ochoreniu, poručiťelka mala veľmi dobrý vzťah k rodine navrhovateľa, odporkyňa zneužila jej duševné ochorenie a došlo k spísaniu závetu v jej prospech, už pred jeho spísaním odporkyňa dala spísať darovacie zmluvy, ktorými poručiťelka previedla časť svojich podielov na nehnuteľnostiach práve na odporkyňu, pritom si bola vedomá skutočností, že matka trpí duševným ochorením, ktoré ju robilo nespôsobilou na takýto právny úkon a nechápala zmysel tohto konania, v súčasnej dobe sú vedené konania o neplatnosť darovacích zmlúv na tunajšom súde sp. zn. 14C 108/2009 a na Okresnom súde v Novom Meste nad Váhom sp. zn. 6C 150/2009. Všetky uvedené kroky odporkyne dlhodobo narušali vzťahy v rodine a smerovali k získaniu majetku na úkor navrhovateľa.

Navrhovateľ v podanom návrhu ďalej uviedol, že na Okresnom súde Bratislava III bolo vedené konanie sp. zn. 38Ps 6/2009 o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony poručiťelky, konanie bolo zastavené, nakoľko poručiťelka dňa 16.08.2012 zomrela. Pred smrťou poručiťelky bol vypracovaný znalecký posudok, podľa ktorého poručiťelka trpela duševným ochorením - Alzheimerovou chorobou, ktoré nebolo prechodné, týmto ochorením trpela v čase uzavretia darovacích zmlúv a nepochybne, aj v čase spísania závetu, nakoľko ochorenie sa zhoršovalo a nedalo sa očakávať zlepšenie, táto skutočnosť

už sama o sebe spôsobuje neplatnosť závetu z dôvodu duševného ochorenia poručiťky. Notár pri spisovaní závetu napriek veku poručiťky túto skutočnosť opomenul a zanedbal, nie je zrejmé či si zadovážil pri spisovaní závetu lekárske potvrdenie o duševnom stave poručiťky, ako to býva obvyklé, prípadne či potvrdenie, ak bolo predložené, vydal, na to oprávnený lekár, ktorý poznal duševný stav poručiťky. V konaní vedenom sp. zn. 38Ps 6/2009 bola poručiťka, iba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo odvolacím súdom zrušené a konanie bolo zastavené z dôvodu úmrtia poručiťky.

Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný odkazom konajúceho notára, nakoľko od tohto rozhodnutia závisí konanie o dedičstve, v dedičskom konaní vedenom po poručiťke sp. zn. 30D 520/2012, Dnot XX/XXXX bol navrhovateľ odkázaný na podanie žaloby v lehote do 30 dní. Navrhovateľ mal za to, že mal byť súdnym rozhodnutím odkázaný na podanie žaloby o neplatnosť závetu, z opatrnosti i listiny o vydedení, keď obsah závetu je v podstate vydedením, preto vzhľadom aj na výrok rozhodnutia súdu je nútený žalovať aj určenie, že odporkyňa nie je dedičkou zo závetu, v tomto prípade je tiež daný naliehavý právny záujem, pretože bez podania žaloby nie je možné iným spôsobom dosiahnuť nápravu.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k podanému návrhu dňa 15.11.2013 uviedla, že navrhovateľ sa sám svojím konaním pričínil o rozhodnutie alebo jej matky, k jasnému prejavu jej vôle formou závetu spísaného notárom, poukázala na konanie vedené na tunajšom súde sp. zn. 38Ps 6/2009, voči ktorému mala matka výhrady, preto požiadala vlastnú dcéru o pomoc a starostlivosť v pokročilom veku a o doopatrovanie, v čase pokročilej staroby so želaním v jej známom prostredí, doma v byte na T. L., čo odporkyňa i keď s komplikáciami splnila. Matka mala námietky a nesúhlasila s tým, aby o jej právach rozhodoval navrhovateľ s jej manželkou.

Navrhovateľ poukazuje na dôkaz - znalecký posudok o spôsobilosti matky, ktorý bol pod nátlakom a za veľmi pochybných okolností účelovo vypracovaný i napriek upozorneniam zo strany matky i odporkyne. Niet pochybností o tom, že matka prejavila jasne svoju vôľu u notára, s tým sa navrhovateľ, ako syn nevie vyrovnáť a prijať následky svojho konania. Ako dôvod rozhodnutia matka uviedla „jeho chovanie“, teda správanie od smrti otca Q. dňa 10.08.2003, opakované nerešpektovanie vôle nebohého otca i matky. Navrhovateľ práve, svojím násilným správaním voči matke i voči odporkyni, konal v rozpore so želaním a aj právom matky a nie v prospech matky. Ona veľmi dobre vnímala nepravosť, ktorú navrhovateľ v rozpore s dobrými mravmi presadzoval, i napriek sťaženej situácii matka využila i tento zákonný spôsob prejavu vôle a preto závet je v celom rozsahu platný. Konanie navrhovateľa s rodinou namierené proti matke i proti odporkyni, jej veľmi strpčovalo a v poslednom období značne znechucovalo život. Namiesto toho, aby bola matke zo strany navrhovateľa poskytnutá pomoc, zabezpečená istota pokojného dožitia vo svojej domácnosti, keď ovdovela po takmer 52 rokoch spokojného života s otcom, bola mama vystavená stupňujúcemu sa nátlaku zo strany navrhovateľa, dialo sa tak asi 10 rokov po smrti otca. Táto snaha navrhovateľa ochraňovať mamu, bolo v skutočnosti obmedzovaním jej práv a slobodnej vôle, ktorá bola zavŕšená podaním podnetu na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a to v čase, keď sa čakalo na právoplatnosť dedičského rozhodnutia po otcovi. Navrhovateľ podal viacero žalôb voči odporkyni i matke, čo sa negatívne podpísalo na matkinom zdravotnom stave, ktorého dôsledkom bol infarkt s následkom smrti. Matka si neželala, aby bol navrhovateľ na jej pohrebe, vzhľadom na nechotu navrhovateľa dlhodobo rešpektovať jej vôľu, čo bolo aj s patričnou úctou a rešpektom vyplnené. Neskôr sa potvrdil zámer brata s rodinou rozhodovať za chrbtom mamy, teda úmysloch vopred naplánovaných, čím sa vysvetlilo aj ich správanie, vyslovených obáv matky, už pred mesiacom júnom 2009. Navrhovateľovi s rodinou prekážal mamin zdravotný stav, potrebovali ju otupovať, umlčať, odporkyňu odstaviť a znemožňovať poskytovanie potrebnej pomoci matke. Výsledkom snaženia bol nekalým spôsobom zabezpečený pochybný znalecký posudok, ktorý navrhovateľ bez hanby prezentuje, ako dôkaz o stave myslenia svojej matky, ktorú bez úcty k vlastnej spokojnosti len využíval. Do ukončenia dedičského konania po otcovi, nemal navrhovateľ žiadne pochybnosti o matkinej spôsobilosti na právne úkony, kým jeho syn V. v čase výplaty starobného dôchodku na bankový účet matky odporkyne nenarazil na problém, t.j. nemohol platobnou kartou matky odporkyne, ktorú držal i napriek opakovaným výhradám, uskutočniť žiaden výber finančnej čiastky. Počas jeho pobytu u poručiťky opakovane vyberal sumu peňazí, ktorá sa zvyšovala po zaplatení nevyhnutných a opakovaných platieb spojených s užívaním bytu, čo možno považovať za podvod v snahe skompromitovať matku, teda poručiťku i odporkyňu. Vzhľadom na uvedené dôvody odporkyňa žiadala súd, aby uznal závet v zmysle matkinej vôle bez spochybnenia, nakoľko konala ako svojprávna, celoživotne zodpovedná, vysokoškolsky vzdelaná

osoba, vo vysokom veku v súlade s právnymi predpismi našej spoločnosti a so všetkým právami občana Slovenskej republiky.

Súd vykonal vo veci dokazovanie, výsluchom účastníkov, svedkov V.. D. Š., V.. W. C., J.. V. A., výsluchom znalkyne V.. X. S., oboznámením sa s listinnými dôkazmi, znaleckým posudkom č. 14/2010 vypracovaným znalkyňou V.. W. N., rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38Ps/6/2009-269 zo dňa 10.11.2011, uznesením Krajského súdu Bratislava č. k. 11CoP 113/2012-319 zo dňa 20.08.2012, uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 38Ps/6/2009-336 zo dňa 13.09.2012, uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 30D 520/2012-80, Dnot 50/2012 zo dňa 24.07.2013 o prerušení dedičského konania, oznámením o úmrtí S. A. dňa 16.08.2012, Notárskou zápisnicou N 20/2010, Nz 13669/2010, NCRza 2037/2010, NCRIS zo dňa 21.04.2010 napísanou notárom JUDr. Jurajom Jenisom, so sídlom Račianska 66, Bratislava o spísaní závetu vo forme notárskej zápisnice S. A., oznámením Úradu Bratislavského samosprávneho kraja na podnet na prešetrenie konania lekárky zo dňa 26.09.2012, zo dňa 06.12.2012, písomným vyjadrením z Centra MEMORY Bratislavy zo dňa 20.05.2014 a zistil nasledovný skutkový stav.

Navrhovateľ J.. Z. A. uviedol, že matka S. A. na základe upozornenia otca sa začala správať nenormálne, preto navštívil psychiatrickú ambulanciu MUDr. Šurinovej, na Tehelnej ulici č. 26 v Bratislave, už v roku 2003 brala lieky na podporu myslenia každý deň. Syn navrhovateľa V. A. zostal bývať s poručiiteľkou v jej byte, staral sa o poručiiteľku tak, že jej kupoval potraviny, išiel s ňou k lekárovi, poručiiteľka bola samostatná upratala si byt, navarila, vedela sa obliecť, lúštila krížovky, vyšívala, nevedela si vybrať peniaze z bankomatu, matka nechodila von ani na prechádzky, povedala navrhovateľovi, že jej stačí prechádzka po balkóne. Zdravotný stav matky sa postupne zhoršoval, pamätala si čo bolo pred 30 rokmi, ale nepamätala si čo jedla ráno a čo robila v priebehu dňa, mala poruchu sluchu, nechcela nosiť strojček, mala nahlas zapnuté rádio, televízor. Asi v roku 2006 matka začala užívať lieky na Alzheimerovú chorobu, ktoré jej predpisovala MUDr. Šurinová, v roku 2009 bola u matky diagnostikovaná demencia stredne ťažkého stupňa, navštevovala Centrum MEMORY. Navrhovateľ vo výpovedi uviedol, že matka mu niekedy povedala „Ž.“, ktorú prezývku mal od detstva, bola náladová, niekedy mu vytykala prečo nevyniesol smeti, niekedy sa rozplakala, pamätala si rodinných príslušníkov až do smrti, to čo mala v živote rada vedela pomenovať napr. psíkov. Manželka navrhovateľa sa informovala v Centre MEMORY na zdravotný stav S. A., ktorej bolo oznámené, že mala demenciu /krátkodobá pamäť jej nefungovala a fungovala jej dlhodobá pamäť/. V roku 2009 odporkyňa vyhodila syna navrhovateľa z bytu S. A. a zobrala mu kľúče, keď žiadal matku o vysvetlenie na druhý deň, povedala mu, kde je Matko, prečo odišiel, kedy má prísť pozrieť, vôbec nevedela čo sa stalo. Od tejto doby bývala s matkou odporkyňa, navrhovateľ sa s odporkyňou nerozprával, písali si listy. Keď sa s matkou rozprával o majetku povedala mu, „Ž. ja nič nemám“, „veď to bude Tvoje, Vaše“, upozornil matku, aby nič nepodpisovala. V roku 2010 sa matka dokázala postarať o seba, zanedbávala však hygienu, zabudla sa najesť, mala stále poruchy pamäte, ktoré sa zhoršovali. V roku 2012 bola matka hospitalizovaná na geriatrickom oddelení na Kramároch, ošetrujúca lekárka mu povedala, že o zdravotnom stave matky ho môže informovať len so súhlasom matky, keď prišiel k matke s ošetrujúcou lekárkou, matka mu povedala „Ž. ahoj, kde si bol, pozri sa čo sa mi stalo“, bola dehydrovaná, a keď jej ošetrujúca lekárka dala podpísať súhlas na informovanie zdravotného stavu matka reagovala „prečo by to môj syn nemal vedieť, dajte to sem, ja Vám to podpíšem, ja podpíšem aj svoj rozsudok smrti“. Matka navrhovateľa S. A. zomrela dňa XX.XX.XXXX v Nemocnici na Kramároch v Bratislave na infarkt, permanentná ischemická porucha srdca, ktorú skutočnosť navrhovateľovi oznámila odporkyňa v deň pohrebu ráno o 08,30 hod. s tým, že matka si nepraje, aby na pohrebe bol niekto blízky z rodiny navrhovateľa, navrhovateľ uviedol, že sa nezúčastnil na pohrebe matky.

Odporkyňa J.. P. B. uviedla, že matka S. A. zanechala závet spísaný formou notárskej zápisnice dňa 21.04.2010 v čase, kedy jej súd popieral byť účastníčkou v konaní o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, vo veci vedenej na tunajšom súde sp.zn. 38Ps/6/2009. Navrhovateľ tvrdil, že matka je v takom hroznom stave, že nie je schopná takmer ničoho a bez liekov by nedokázala nič, čo bolo v rozpore so skutočnosťou, matka vedela samostatne fungovať, nesúhlasila so zhoršujúcim sa správaním vnuka a navrhovateľovej rodiny. Závet zriadila poručiiteľka dňa 21.04.2010 v období keď už vnuk u nej nebýval, dedičské konanie po otcovi Q. A., zomrelom dňa 10.08.2003 sa predĺžilo o ďalší rok, po šesť ročnom dopĺňaní návrhov zo strany mamy a odporkyne na vysporiadanie a rozdelenie majetku v súlade s otcovou a maminou vôľou, ktorú navrhovateľ spolu s manželkou vôbec nerešpektovali. Od otcovej smrti býval u matky navrhovateľ s rodinou od decembra 2003 asi do apríla 2004, z dôvodu, že sa presťahoval z

Bratislavy a odišiel bývať do rodinného domu v mieste trvalého bydliska. V tom čase došlo k zhoršeniu vzťahov, nakoľko navrhovateľ nebol ochotný sa porozprávať ohľadne dedičského konania po otcovi, pred Vianocami 2003 došlo k fyzickému útoku zo strany navrhovateľa voči odporkyni, bola nútená zavolať príslušníkov polície na svoju ochranu. Po smrti otca bol u matky diagnostikovaný ľahký stupeň cukrovky, jej zdravotný stav bol dobrý, k psychickým problémom u matky dochádzalo v súvislosti s dedičským konaním po manželovi. V období od decembra 2003 do apríla 2004 odporkyňa nenavštevovala matku, mala obmedzený kontakt s matkou, pretože býval u nej navrhovateľ. Odporkyňa sa začala starať o matku od júla 2009, navštívila aj lekárov, aby zistila aký je zdravotný stav matky, objednala sa u V.. Š., psychiatričky, ktorá predpísala matke lieky na podporu pamäte, na odporúčenie V.. Š. mama navštevovala Centrum MEMORY. V roku 2009 sa matka dokázala o seba postarať, upratala byt, lúštila krížovky, čítala knihy, chodila na prechádzky. Po smrti manžela mala matka zriadený účet, na ktorom boli vedené trvalé príkazy, odporkyňa mala zriadené dispozičné právo k účtu a preto platby s bývaním vybavovala odporkyňa. Podľa názoru odporkyne sa zdravotný stav matky nezhoršoval, v novembri 2009 požiadala o zmenu psychiatra a odišla k V.. B. na Železničnú polikliniku v Bratislave, asi v októbri 2009 začala navštevovať Centrum MEMORY raz do týždňa za účelom tréningu kognitívnych funkcií v skupine, matka s radosťou varila, zavárala, chodievali na prechádzky. Ľahké štádium Alzheimerovej choroby bolo u matky v období roku 2009, zabudla si okuliare keď išli do Centra MEMORY, mala problém so sluchom, užívala lieky na tlak, cukrovku, lieky od psychiatra, dokázala sa o seba postarať. V apríli 2012 prestala mať chuť do života kvôli súdnym sporom, dňa 24.05.2012 matka spadla bola hospitalizovaná v nemocnici do 07.06.2012. Odporkyňa uviedla, že nebola s matkou u notára keď zriadila závet dňa 21.4.2010, bola schopná ísť sama k notárovi, matka sa vyjadрила tak, ako to považovala za potrebné, preto závet zriadený poručiiteľkou je platný, pretože mama prejavila svoju vôľu slobodne. Svedkyňa MUDr. Zlatica M. uviedla, že pani S. A. ju navštívila prvýkrát v psychiatrickej ambulancii na Tehelnej 26 v Bratislave dňa 05.02.2004 na odporúčenie obvodnej lekárky V.. K.. Menovanú psychiatricky riadne vyšetrila 05.02.2004 a diagnostický záver bol akútna reakcia na stres u hypertenzívnej osobnosti. Pani A. sa sťažovala, že jej zomrel manžel v auguste 2003, v decembri 2003 sa ku nej prechodne nastáhoval syn s rodinou do ukončenia dostavby domu, dcéra sa s bratom neznášala, stala sa z nej mamónárka, robí veľké problémy pri dedičstve, chcela poslať notára ohľadne spísania majetku. Pani A. bola z toho veľmi nešťastná, bezmocná, zúfalá, nedokázala to pochopiť, lebo dcéra má všetko, o nič nebola ukrátená. Menovaná ďalej uviedla, že spí len štyri hodiny, je psychicky veľmi vyčerpaná a dokonca dcéru nevypustila ani dnu, pokiaľ nezmení názor. Na základe vyjadrenia S. A. jej dala lieky Neuro! na úzkosť, ukludnenie a Citalec antidepresívum. Doporučila jej aj psychologické vyšetrenie, ktoré absolvovala u W.. M. na Poliklinike Tehelná, ktorá v náleze uviedla, kontakt voľný, primeraný, spontánny, bohato ventiluje problémy v rodine, orientovaná, pozornosť poruchová v koncentrácii a penacite (hĺbkové zameranie), zdôraznila majetkové problémy v rodine, ktoré výrazne neurotizujú pacientku, aktuálne znižujú kognitívne funkcie na hranicu miernej kognitívnej poruchy. V období ďalších troch rokov sa p. S. A. do psychiatrickej ambulancie nedostavila.

Dňa 13.11.2007 prišla p. A. do psychiatrickej ambulancie sama a uviedla, že zabúda asi jeden rok, má dve deti, ktoré bývajú mimo, s ňou býva vnuk, ktorý dáva na ňu pozor a všimol si, že zabúda nové veci, staré si pamätá, bola učiteľka na strednej škole, pamätá si ešte aj latinské texty, doma vyšívá, lúšti krížovky, časopisy nečíta, doma si niekedy uvarí, niekedy si ide kúpiť hotové jedlo, lebo je trochu lenivá, a opakovane znova hovorila, že zabúda a že si to všimol aj vnuk a uvedené zopakovala. Vzhľadom na vyšetrenie menovanej urobila diagnostický záver podozrenie na zmiešanú demenciu z DAT /tzn. vzhľadom na to, že menovaná mala cukrovku, boli príznaky demencie Alzheimerového typu/. Opätovne odporučila psychologické vyšetrenie, vyšetrenie štítnej žľazy, vyšetrenie anémie, cestou obvodného lekára a dala jej lieky Pirabene 1200 mg na poruchy pamäte a odporučila kontrolu o tri týždne.

Dňa 23.11.2007 menovaná absolvovala kontrolné psychologické vyšetrenie u W.. M., p. A. uviedla, že zo všetkého je nešťastná, má deti, cíti sa viac sama, ako by ich ani nemala, najmä dcéra je problém, vôbec na ňu nemá čas, ani nechce komunikovať, s ňou to nemá zmysel. V poslednom čase menovaná uviedla, že veľa zabúda, mala výbornú pamäť a teraz si z momentu na moment nepamätám čo bolo. Záver tohto vyšetrenia bol nasledovný, osobnosť v senu (v starobe) redukovaná organickým procesom demencia, nateraz sa jedná o demenciu ľahkého stupňa najskôr v zmysle DAT v porovnaní s predchádzajúcim vyšetrením v roku 2004 so známkami progresie.

Dňa 03.12.2007 prišla p. A. hovorila, že je december 2004, po upozornení povedala, že sa nad dátumom nikdy nezamýšľala, následne určila diagnózu z DAT (demencia Alzheimerového typu mierneho

stupňa), odporučila antialzheimeriká, Jasnal 5 mg 1 tabl. večer. Dňa 28.12.2007 stav bol u menovanej nezlepšený, bol vykonaný pohovor s dcérou, ktorú informovala, že stav pamäte je nezlepšený, jedná sa o demenciu, ktorá progreduje, poruchy pamäte sú dlhodobejšie a nová pamäť je výrazne narušená. Dňa 02.01.2008 vykonala pohovor s p. A. aj s jej dcérou, matka zabúdala stále viac, ale ešte sa dalo s ňou rozprávať o všeličom aj o odborných veciach (staropamäť, ktorá vydrží u menovanej dlhšie vzhľadom na jej vzdelanie) p. A. hovorila je to hrozné, nepostrehla prelom rokov. Ďalší kontakt bol 20.2.2008, kedy sa dostavila nevesta, ktorá hovorila, že v rodine sú problémy ohľadne dedičstva, lieky podával vnuk, kooperácia rodiny viazla, paranoidná symptomatika u pacientky narastala. Dňa 16.04.2008 sa dostavila nevesta ktorá uviedla, že u svokry býva jej syn asi pol roka, nakoľko sa zhoršovali poruchy pamäti bolo nutné dozorovanie, poruchy pamäti napriek liečbe pretrvávali, svokra bola nedostatočne kritická k niektorým úkonom, napr. už 5 rokov sa viedlo dedičské konanie po manželovi, a nie je istota či druhá strana dcéra pacientky by nevyvíjala na ňu nátlak, ktorému by nemusela odolať v rámci nedostatočnej kritičnosti pri ochorení a z týchto dôvodov chceli podať podnet na súd na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony menovanej.

Dňa 16.4.2008 vydala potvrdenie pre súd, že menovaná je v psychiatrickej ambulancii liečená od roku 2004, k závažnému zhoršeniu dochádza v r. 2007 kedy je už hodnotený stav ako progredujúci dementný syndróm, nasadená aj antialzheimerová liečba, ochorenie spôsobuje poruchu kritičnosti a úsudkových operácií menovanej, čo sa môže prejavíť na jej konaní. Ochorenie je ireverzibilné tzn. (nezvratné) s tendenciou zhoršovania sa, odporučila zahájiť konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Dňa 19.05.2008 prišla menovaná na kontrolu, dala jej kontrolný test MMSE a vyšlo 22 bodov čo znamenalo, že u menovanej išlo o demenciu stredne ťažkého stupňa, odvtedy brala Jasnal 10 mg stále. Vzhľadom na uvedenú diagnózu mohla byť menovaná ovplyvniteľná, uvedomuje si podpísanie právneho úkonu, ale nemusí chápať význam, nevie vyhodnotiť či je to v prospech alebo neprospech.

Dňa 20.07.2009 dostavila sa pacientka s dcérou, dcéra uviedla že v rodine sú problémy, bol tam vnuk, mala pochybnosti, či sa o menovanú stará, uviedla, že dozoruje u matky užívanie liekov aspoň raz denne, ide s ňou na prechádzky, komunikuje s ňou, ešte si navarí, hygienu dodržiava. Pani A. povedala, že sa cíti celkovo dobre, (ide o vyjadrenie pacienta na Alzheimer, ktorý sa vždy má dobre), pýtala sa jej komu V. odovzdal kľúče, dcéra uviedla, že synovec nechcel odovzdať kľúče, v rodine sú problémy kvôli maminým peniazom, robila test MMSE vyšlo 20 bodov, u menovanej išlo o demenciu stredne ťažkého stupňa. Dňa 02.03.2010 podľa vyjadrenia dcéry mama sa ešte sama oblieka, aj si navarí, chodí do Memory centra, vyšiva gobelíny a rozrušia ju telefonáty z bratovej strany, vykonala test MMSE, vtedy zistila 19 bodov stále ide o Alzheimerovu demenciu stredne ťažkého stupňa. Dňa 03.05.2010 žiadala dcéra urýchlene odovzdať zdravotnú kartu menovanej pacientky do jej rúk, na čo ju upozornila, že to nie je zo zákona možné, ale iba výpis zo zdravotnej dokumentácie, a na záver zhrnula zdravotný stav p. A., opis dokumentácie zaslala poštou V. W. B.. Ďalej uviedla, že pacientka bola u nej naposledy v ambulancii 02.03.2010, kedy absolvovala posledné vyšetrenie a liečba bola ukončená dňa 07.05.2010, predložila súdu výpis zo zdravotnej dokumentácie ako aj dva psychologické nálezy.

Svedkyňa MUDr. Patrícia Tropek uviedla, že pani S. A. bola jej pacientkou od 01.02.2011 do 13.06.2012, zdravotnú dokumentáciu zaslala MUDr. Zlatica Šurinová. Pacientka bola od roku 2007 do roku 2012 liečená na duševné ochorenie, chodila na pravidelné kontroly, ktorej predpisovala lieky, nevyjadřila sa k zdravotnému stavu menovanej.

Svedok J. V. A. uviedol, že po tom ako začal pracovať v A. v októbri 2007 sa nastahoval k babke p. S. A., mala 4-izbový byt, býval v jednej izbe. Babka strácala návyky, nechodila vonku, pozerala seriály napr. Komisár Rex, lúštila krížovky, vyšivala, nebola schopná si nakúpiť, keď išla sama namiesto základných potravín ako chlieb, maslo čo jej napísal priniesla pol kila parizeru a dala ho holubom. Babka varila stále asi tri jedlá a to perkelt, pečené kura v remoske, halušky k perkeltu, sama od seba nenavarila, musel jej nachystať ingrediencie. Niekoľkokrát bol s babkou u Dr. Šurinovej, aj u Dr. Koklesovej, chodil jej pre lieky, aj na vyšetrenia. Vždy ráno jej dal lieky, keď bol mimo Bratislavu tak jej telefonoval, aby si vzala lieky, keď bola sama tak lieky si nezobrala. Babka dobre vychádzala s jeho priateľkou R., ale na konci roka 2009 si už R. nepamätala, keď jej vysvetlil o koho ide, potom sa rozpamätala. Babka mala cukrovku, vodu v kolene, a brala lieky na Alzheimerovu chorobu, tento zdravotný stav pretrvával asi do júna 2008. Babka mala priateľku pani V. susedu, ktorá prestala ku nej chodiť, a p. V. na môj osobný dotaz mu povedala, že babka ju obvinila, že jej ukradla perlový náhrdelník, čo sa však nestalo. Babka schovávala vankúše do skriň, mala zlatý snubný prsteň, ktorý stále schovávala, prekladala, hľadali aj bankomatovú kartu, lebo

ju stále schovávala. Babka mala rada psov a keď bol s ňou vonku tak sa zastavila pri každom psíkovi. Postupne babka varila asi jedenkrát za týždeň, napr. perkelt uvarila aj na viac dní, pozerala len televízor, lúštila krížovky, nebola schopná vyberať peniaze z bankomatu, nespomenula si, že dala dispozičné právo odporčkyni na výber z účtu v Slovenskej sporiteľni, babka ani nevedela povedať, kto bol u nej na návšteve. V roku 2009 začala strácať hygienické návyky, neumývala sa, protézu si nechala aj 4 dni v pohári vo vode, lieky užívala iba vtedy keď bol doma, v tomto období si už nepamätala ani meno psa, ktorého mala rada. Povedala, že stačí jej byť doma na balkóne a kŕmiť holuby, mala niekedy depresívne stavy z rodinných problémov súvisiacich s dedičským konaním vo vzťahu k odporčkyni, niekedy aj vo vzťahu k jeho rodičom, bola nešťastná, že ju nechodia navštevovať sesternice. V roku 2009 išiel na dovolenku, požiadal odporckyniu pred dovolenkou, aby dala babke lieky, ale skončilo to tak, že ho vyhodila z bytu babky a zobrala mu kľúče, fyzicky ho napadla, podal aj trestné oznámenie, vec bola riešená ako priestupok. Keď sa vrátil z dovolenky babka v prítomnosti odporckyne ostro vystúpila, že ju okradol, mala voči nemu slovné ataky, jej správanie bolo veľmi zmenené. Keď ju neskôr navštívil asi jedenkrát za mesiac jej zdravotný stav sa zhoršoval, nebrala lieky, mala prázdnu chladničku, bola sama v byte. Neskôr začala v byte prespávať odporckynia, ale zdravotný stav babky sa zhoršoval, nepamätala si ani jeho priateľku R., bola bledá, pochudnutá, strapatá, zanedbaná. Naposledy babku videl dva týždne pred jej smrťou doma, ležala a nekomunikovala.

Znalkyňa MUDr. Gerorgína Hrková uviedla, že v čase spísania závetu dňa 21.04.2010 sa podľa zdravotnej dokumentácie jednalo u poručiteľky S. A. o duševnú poruchu, demenciu Alzheimerového typu zmiešanú, ktorá dosahovala stupeň stredne ťažkej demencie, tento diagnostický záver bol zistený opakovanými psychiatrickými vyšetreniami pri ktorých bola zhodnotená psychopatológia, zistená v jednotlivých psychických funkciách a oblastiach vyšetrovanej. Testová metodika MMSE je iba doplnkové orientačné vyšetrenie, ktoré samo o sebe vôbec nie je dostačujúce k diagnostikovaniu demencie alebo jej stupňa, vždy treba hodnotiť celkové schopnosti psychického fungovania chorého, zohľadniť jeho možnosti a schopnosti prispôsobivo sa správať, jednak v prostredí v ktorom si je istý, cíti sa bezpečne ako aj v širšom sociálnom prostredí. Nestačí hodnotiť len samotné intelektové funkcie ale treba analyzovať schopnosti poznávacie a vykonávacie. Tak isto treba podrobne analyzovať schopnosti súdnosti a kritickosti, kvalitu citových vzťahov a reakcie a odolnosť na psychické záťaž. Pokiaľ ide o úkony, ktoré poručiteľka vykonávala za života ako napr. vyšívanie, lúštenie krížoviek, tieto môže vykonávať aj človek so stredne ťažkým stupňom demencie. Čo sa týka vyjadrovacích schopností, tieto ako učiteľka mala zrejme na dobrej úrovni a tieto mohli pretrvávať v lepšej kvalite ako ostatné intelektuálne aj intelektové výkony.

Pani S. A. v roku 2004 bola v psychickej záťaži po úmrtí manžela a navštívila psychiatrickú ambulanciu, kde okrem iného uviedla svoje vnútorné problémy vo vzťahu s dcérou, vtedy ešte nebola zistená žiadna porucha v zmysle demencie. Zhoršenie psychického stavu bolo podľa zdravotnej dokumentácie v roku 2007 kedy už aj sama vnímala určité zmeny na sebe, zabúdanie, zneisťovanie, už v tomto období bolo diagnostikované podozrenie na vývin demencie. Bola liečená liekmi na podporu hlavne pamäti tak ako u iných pacientov. Demencia Alzheimerového typu sa vyvíja pomaly a pokiaľ by sa pridružila cievná zložka, dochádza k náhlym skokovitým zhoršeniam psychického stavu, čo signalizujú príbuzní a privedú pacienta do ambulancie. V zdravotnej dokumentácii sú záznamy, že o stave pacientky referovali príbuzní a frekvenciu vyšetrení pacienta si určuje každý ambulantný psychiater podľa vlastného uváženia. V priebehu roku 2007 a v roku 2008 konštatovala ambulantná psychiatricka pomalé zhoršovanie psychického stavu v zmysle prehlbovania demencie. V roku 2008 je už záznam o stredne ťažkom stupni demencie, v roku 2009 bola odporčená do Centra MEMORY, čo je pracovisko špecializované na starostlivosť o pacientov s demenciou, ktoré nevykonáva medikamentóznú liečbu ale špeciálne tréningové metódy na podporovanie a udržiavanie tých psychických funkcií, ktoré sú u chorého zachované. V centre MEMORY diagnostikovali stretne ťažké kognitívne poznávacie schopnosti, ide o druhý rovnaký diagnostický záver potvrdzujúci stredne ťažkú demenciu Alzheimerového typu. Vzťahy medzi súrodencami neboli dobré, pani Belicová mala neistotu aký bude jej ďalší osud, aj keď zrejme bola informovaná, že bol podaný návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Tieto okolnosti vzbudzovali u nej neistotu, napätie, obavy a zrejme aj obavu, či bude môcť zostať v domácom prostredí, čomu nepriamo nasvedčuje jej správanie, napr. bola nerozhodná v dedičskom konaní a pri ďalších úvahách, ako naložiť so svojím majetkom, napr. darovacie zmluvy a ako to býva u starších ľudí a je aj u ľudí s ľahkým stupňom demencie a tobôž so stredne ťažkým stupňom demencie sú zvýšene ovplyvniteľní a nedokážu svojimi vlastnými rozumovými schopnosťami dostatočne pochopiť a posúdiť objektívnu realitu. Je možné predpokladať, že sa priklonila k tomu zo svojich detí, ktorý jej prezentoval,

že zabezpečí jej potreby a istoty, ktoré potrebovala. Širšie súvislosti svojho konania možný dopad tohto konania na jej vlastnú budúcnosť čo do detailov a ako aj vplyv jej konania na jej najbližšie rodinné prostredie a vzťahy detí nebola schopná v potrebnom rozsahu pochopiť, posúdiť a predvídať. Okrem iného tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že si v závete nezabezpečila právo doživotného bývania i napriek tomu, že notárka ju na túto okolnosť upozorňovala.

Dňa 25.03.2010 bol vypracovaný znalecký posudok č. 14/2010 MUDr. Petrou Nosáľovou, kde znalkyňa v závere posudku uviedla, že vyšetovaná trpí duševnou chorobou v zmysle demencie Alzheimerového typu stredne ťažkého stupňa, do času závetu dňa 21.04.2010 sa u pani A. neudiali žiadne zmeny a uvedená demencia trvala. Demencia je duševná porucha, ktorá ak je raz prítomná, je prítomná u chorého vždy, ale chorý môže krátko, prechodne reagovať živšie, zdanlivo cieľavedome, ale je vždy schopný len čiastkových intelektových úkonov a nedokáže zväziť ich dosah v konečnom dôsledku jednak pre seba. Keby pani A. nemala duševnú poruchu, tak by si zväzila do detailov svoju sociálnu perspektívu a zabezpečila by si ju aj úradnou formou, vzhľadom na svoj zdravotný stav nebola schopná chápať zmysel a význam právneho úkonu a jeho dosah. V roku 2012 bola pani A. prijatá do nemocnice, pre náhle zhoršenie celkového zdravotného stavu, ale okrem iných diagnóz je uvedená aj dehydratácia a preležaniny druhého stupňa, takýto stav nenastáva v priebehu dvoch, troch dní. Z psychiatrického hodnotenia, dcéra ktorá jej v tomto čase zabezpečovala starostlivosť, neodhadla správne jej psychické schopnosti postarať sa o menovanú v priebehu dňa. V tejto súvislosti subjektívne nadhodnocovala psychické schopnosti svojej matky, aj v predchádzajúcom období, kedy ich psychiatri hodnotili inak ako ona. Taktiež pri zmene ambulantného psychiatra MUDr. Schimiková uviedla diagnózu demenciu pri Alzheimerovej chorobe zmiešaného typu, neuviedla však stupeň, ale podala liečbu ako pri demenciou Alzheimeroveho typu.

Znalkyňa poukázala na to, že tri predchádzajúce diagnostické závery od rôznych odborníkov boli zhodné a to MUDr. Šurinovej, ambulantného psychiatra, Centra MEMORY a MUDr. Nosáľovej, znalkyňa potvrdila a trvala na záveroch znaleckého posudku.

Z Notárskej zápisnice sp.zn. N 20/2010, Nz 13669/2010, napísanej dňa 21.04.2010 na Notárskom úrade, Račianska 66, Bratislava, notárom JUD. Jurajom Jenisom súd zistil, že S. A., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. X, A., ktorej osobná totožnosť bola zistená zákonným spôsobom z občianskeho preukazu č. XXXXXX W. vyhlásila, že je plne spôsobilá k právnym úkonom a požiadala, aby podľa jej vyhlásenia bol vo forme notárskej zápisnice spísaný závet. S. A., pri plnom vedomí, vážne, bez akéhokoľvek nátlaku a po dobrom uvážení, pre prípad svojej smrti ustanovila dcéru Ing. P. B., A. T. XXA, A., za univerzálnu dedičku celého majetku, hnutelného, nehnuteľného, majetkových práv, prípadne iných práv, ktoré bude v čase smrti vlastníť. Účastníčka bola poučená o dedičskom práve a o postavení neopomenuteľných dedičov o možnosti závet zrušiť, zmeniť. Účastníčka vyhlásila, že má ešte syna J.. Z. A., tomuto, ale nechcela zanechať žiaden majetok, vzhľadom na jeho chovanie a verí, že túto jej vôľu bude plne rešpektovať.

Z oznámenia o úmrtí vedeného Mestskou časťou Bratislava - Nové Mesto, zo zväzku 57, ročník 2012, strany 143, por. č. 988 súd zistil, že S. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrela dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom T. XX/X, A., žiadateľom o pohrebné bola P. B..

Z listinného dôkazu Znaleckého posudku č.14/2010 vypracovaného MUDr. Petrou Nosáľovou, zo záveru posudku súd zistil, že S. A. trpela duševnou chorobou v zmysle Demencie Alzheimerovho typu, stredne ťažkého stupňa, ktorá je ireverzibilná, nemenná, trvalého rázu a vykazovala progredujúcu tendenciu. Demencia sa u menovanej prejavovala výraznou poruchou kognitívnych, poznávacích a nekognitívnych funkcií /poruchy chovania, emotivity, cyklu spánok -bdenie/ čo následne viedlo k úbytku, až k plnej strate sebestačnosti, neschopnosti vykonávať bežnú dennú rutinu, uvedené skutočnosti znemožňovali samostatné fungovanie menovanej v rodine a spoločnosti. Menovaná v dôsledku pokročilého štádia svojej choroby, nebola schopná samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, vystupovať pred štátnymi a správnymi orgánmi, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe, zaobstarávať si svoje potreby a vybavovať svoje záležitosti.

Z písomného vyjadrenia Centra MEMORY Bratislava, zo dňa 20.05.2014 súd zistil, že V. A. prišla do ambulancie liečebného pedagóga v sprievode dcéry p. P. B. dňa 06.10.2009 z dôvodu

navštevovania tréningu kognitívnych funkcií, pacientka bola už od roku 2007 liečená u MUDr. Šurinovej na DAT. Pre zaradenie do zodpovedajúcej skupiny kognitívneho tréningu bolo vykonané vyšetrenie, skrining kognitívnych funkcií ACE - R testom v ambulancii liečebného pedagóga. Podľa výsledku skóre ACE 73/100 a MMSE 19/30 /norma ACE 80/100 a MMSE 19/30/ išlo o patologické zníženie nasledujúcich kognitívnych schopností: orientácie a pozornosti, pamäti a verbálnej fluencie v strednom štádiu postihnutia. Pacientka bola zaradená do skupinového kognitívneho tréningu v Centre MEMORY, v skupine účastníkov stredne ťažkého kognitívneho postihnutia 1x týždenne, bola liečená farmakologicky, nerobili kontrolný test kognície.

Zo znaleckého posudku č. 38/2015 zo dňa 15.07.2015 vypracovaného znalkyňou MUDr. Georgínou Hrkovou súd zistil, že S. A. rod. V., nar.XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, v čase spísania závetu a listiny o vydedení vo forme notárskej zápisnice pod č. N20/2010, Nz 13669/2010 zo dňa 21.04.2010 trpela duševnou poruchou. Jednalo sa u nej o Demenciu pri Alzheimerovej chorobe stredného stupňa. Zistená duševná porucha má trvalý charakter. Aj keď je u chorých možné určité kolísanie psychickej výkonnosti, striedanie prejavov oživenia emotivity, aktivity, komunikatívnosti, záujmu o okolie s ich poklesom, základná duševná porucha, s poruchami intelektu, pamäti, myslenia, súdnosti, je vždy prítomná. Tzv. lucídne intervaly, obdobia bez prítomnosti psychopatológie určujúcej konanie chorého, sa nemôžu u chorých s demenciou vyskytnúť. Vzhľadom k svojmu duševnému stavu pri psychickej poruche S. A. nebola schopná chápať, zvážiť ani posúdiť zmysel a význam predmetného úkonu, ani následky s ním spojené pre seba, ani jej blízke osoby.

Podľa § 80 písm. c) O. s. p., návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 38 ods.2 Obč. zák., takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 460 Obč. zák., dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

Podľa § 461 ods. 1 Obč. zák., dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

Podľa § 476 ods. 1 Obč. zák., poručiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

Podľa § 476 ods. 2 Obč. zák., v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa § 469 Obč. zák., nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom alebo zavrhnutia hodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle. Môže však dediť, ak mu poručiteľ tento čin odpustil.

Podľa § 469a ods.1Obč.zák.,poručiteľ môže vydediť potomka, ak

- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
- b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
- d) trvalo vedie neusporiadaný život.

Podľa § 469a ods. 3 Obč. zák., o náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 a 480; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.

V danom prípade ide o sporové konanie, na základe návrhu podaného odkázaným dedičom J. Z. A., v dedičskom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 30D 520/2012 po poručiteľke S. A., rod. V., nar. XX.XX.XXXX,naposledy bytom A. - N. V., T. XX/X, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX so zanechaním

závetu. Konanie o dedičstve bolo prerušené a synovi poručiťky J. Z. A. W.. bola uložená povinnosť, aby v lehote do 30 dní od právoplatnosti uznesenia podal na Okresnom súde Bratislava III v Bratislave, žalobu proti J. P. B., že nie je dedičkou zo závetu spísaného poručiťkou S. A. vo forme notárskej zápisnice pod č. N 20/2010, Nz 13669/2010 zo dňa 21.04.2010. Navrhovateľ podal návrh na tunajší súd dňa 18.09.2013, teda v lehote do 30 dní od právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č. k. 30D 520/2012-80 zo dňa 24.07.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.09.2013. Naliehavý právny záujem navrhovateľa na požadovanom určení v zmysle § 80 písm. c) O. s. p. vyplýva priamo z ustanovenia § 175 k ods. 2 O. s. p., podľa ktorého sa účastník môže žalobou domáhať určenia, že je dedičom, resp. že iná osoba, odporkyňa nie je dedičom.

Závet je prísne formálny jednostranný právny úkon poručiťky, ktorým robí poriadok o svojom majetku pre prípad svojej smrti. Aby bol závet platný, musí ísť o výslovný prejav vôle závetcu, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o tom, čo ním chcel poručiť prejavíť a musí k nemu dôjsť vo forme požadovanej zákonom. Pre platnosť závetu sa vyžaduje splnenie zákonných podmienok v zmysle § 37, § 38, § 39, § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj špecifických podmienok podľa ustanovenia § 476 až § 479 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník pozná niekoľko spôsobilých foriem, v ktorých môže byť závet spísaný, pre všetky druhy závetov je spoločné, že musia mať písomnú formu. Závet môže byť napísaný vlastnou rukou poručiťky, holografný závet, ďalšou formou závetu je alografný závet, teda závet, ktorý poručiť nenapísal vlastnou rukou, závet môže byť spísaný vo forme notárskej zápisnice. Jednou z podstatných náležitostí závetu je, aby bol v ňom uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný. Nerešpektovanie tejto požiadavky spôsobuje v zmysle ustanovenia § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatnosť závetu. Zákonná požiadavka, aby závet obsahoval dátum jeho podpisania sa pritom vzťahuje na všetky závetu. Závet môže zriadiť každá fyzická osoba plne spôsobilá k právnym úkonom /testamentárna spôsobilosť/, z hľadiska spôsobilosti fyzickej osoby zriadiť závet je rozhodujúci stav v dobe jeho zriadenia, platnosť závetu pokiaľ ide o spôsobilosť fyzickej osoby k zriadeniu závetu sa teda posudzuje k dobe, kedy bol závet napísaný. Absolútne neplatný je právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak išlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila nespôsobilosť na urobený právny úkon. Takáto osoba nemusí byť súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony, skutkovú otázku, či išlo o konanie v duševnej poruche, treba však preukázať.

V prejednávanej veci mal súd preukázané, že poručiťka S. A. zriadila závet vo forme notárskej zápisnice sp. z. N 20/2010, Nz 13669/2010, NCRza 2037/2010, NCRIs 1389/2010 dňa 21.04.2010 spísanej notárom JUDr. Jurajom Jenisom, so sídlom Račianska 66, Bratislava, notárska zápisnica o právnom úkone obsahovala, miesto, deň, mesiac a rok spísania notárskej zápisnice, meno, priezvisko a sídlo notára, meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia a trvalé bydlisko účastníka, vyhlásenie účastníka, že je spôsobilý na právne úkony, údaj o tom, ako bola preukázaná totožnosť účastníka, najmä druh a číslo platného preukazu totožnosti účastníka, obsah právneho úkonu, údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkom schválená, podpis účastníka, odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis, notárska zápisnica teda obsahovala zákonom stanovené náležitosti podľa § 47 a nasl. notárskeho poriadku. Na rozdiel od súkromných listín /holografný a alografný závet / sa pri verejných listinách vychádza z toho, že potvrdzujú pravdivosť, čo je v nich osvedčené alebo potvrdené, ak nie je preukázaný opak.

V konaní nebola sporná skutočnosť, že poručiťka nebola súdnym rozhodnutím pozbavená spôsobilosťou na právne úkony, resp. jej spôsobilosť na právne úkony nebola súdnym rozhodnutím obmedzená. Na Okresnom súde Bratislava III bolo vedené konanie sp. zn. 38Ps 6/2009 o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony poručiťky, rozsudkom č. k. 38Ps/6/2009-269 zo dňa 10.11.2011 súd obmedzil S. A. k spôsobilosti na právne úkony, ktorým by sa zaväzovala k akýmkoľvek materiálnym, finančným, či iným plneniam a uzatváraniam zmlúv. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP 113/2012-319 zo dňa 20.08.2012 bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec vrátená súdu na ďalšie konanie. Uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 38Ps/6/2009-336 zo dňa 13.09.2012 bolo konanie vo veci zastavené z dôvodu, že S. A. dňa XX.XX.XXXX zomrela, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2012.

Neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou i keď nie je súdnym rozhodnutím pozbavená spôsobilosťou na právne úkony, resp. spôsobilosť na právne úkony nie je súdnym rozhodnutím obmedzená. Postačí, aby v rozhodnej dobe bola konajúca osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnou. Záver o

neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 38 ods. 2 Obč. zák. predpokladá, že jeho subjekt buď nedokáže posúdiť následky svojho úkonu, alebo svoje konanie ovládnuť, prípadne oboje. Pod duševnou poruchou podľa § 38 ods. 2 Obč. zák. sa rozumie prechodná duševná porucha vylučujúca u konajúcej osoby možnosť posúdiť následky svojho konania (rozumová - intelektuálna schopnosť), alebo svoje konanie ovládnuť (určovací schopnosť).

Vykonaným dokazovaním zo svedeckých výpovedí, listinných dôkazov a najmä zo znaleckého posudku č. 38/2015 vypracovaného znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie MUDr. Georgínou Hrkovou mal súd preukázané, že S. A., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX trpela v čase vykonania právneho úkonu, spísania závetu vo forme notárskej zápisnice dňa 21.04.2010 duševnou poruchou, jednalo sa u nej o Demenciu pri Alzheimerovej chorobe stredného stupňa, zistená duševná porucha mala trvalý charakter, menovaná nebola schopná chápať, zväziť ani posúdiť zmysel a význam predmetného právneho úkonu a posúdiť následky s ním spojené.

Všetky lekárske a psychologické nálezy, nálezy ošetrojúcej ambulantnej psychiatričky, nález psychologičky, nález z Centra MEMORY v Bratislave jednoznačne potvrdili, že S. A. trpela Demenciou Alzheimerovho typu od roku 2007, duševná porucha progredovala, demencia sa stupňovala, zhoršovala sa. Kontakt posudzovanej S. A. s psychiatrickou ambulanciou bol v novembri 2007, psychologickým vyšetrením bola potvrdená redukcia osobnosti organickým procesom demencia, jednalo sa o demenciu ľahkého stupňa najskôr v zmysle DAT, s progresiou v porovnaní s predchádzajúcim vyšetrením v roku 2004.

Z výpovede svedkyne MUDr. Šurinovej mal súd preukázané, že v priebehu roku 2007 a v roku 2008 nastalo pomalé zhoršovanie psychického stavu v zmysle prehlbovania demencie, hodnotený stav bol ako progredujúci dementný syndróm, ochorenie bolo nezvratné, dňa 19.05.2008 prišla pacientka na kontrolu a vyšetrením S. A. sa zistilo, že išlo o demenciu stredne ťažkého stupňa, vzhľadom na uvedenú diagnózu mohla byť menovaná ovplyvniteľná, nechápala význam právneho úkonu a nevedela vyhodnotiť, či je to v prospech alebo neprospech, ochorenie spôsobilo poruchu kritičnosti a úsudkových operácií, opakovaným vyšetrením dňa 20.07.2009 bola potvrdená demencia stredne ťažkého stupňa. Taktiež z písomného vyjadrenia Centra MEMORY v Bratislave zo dňa 20.05.2014 mal súd preukázané, že S. A., bola dňa 06.10.2009 zaradená do skupinového kognitívneho tréningu v skupine účastníkov stredne ťažkého kognitívneho postihnutia 1x týždenne, bola liečená farmakologicky.

Súd pri rozhodovaní vychádzal aj z listinného dôkazu, znaleckého posudku č. 14/2010 vypracovaného MUDr. Petrou Nosáľovou, súdnym znalcom z odvetvia psychiatria vypracovaný ku dňu 25.03.2010, zo záveru posudku mal súd tiež preukázané, že S. A. trpela duševnou poruchou v zmysle Demencie Alzheimerovho typu stredne ťažkého stupňa, duševná porucha bola nemenná, trvalého rázu, vykazovala jednoznačne progredujúcu tendenciu, nebola schopná robiť samostatne právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe, vybavovať svoje záležitosti. Stredný stupeň demencie už vylučuje spôsobilosť k právnym úkonom - intelekt a pamäť, úsudok, plánovanie, vyššie logické operácie, to všetko je už tak deštruované, že na úsudok chorého sa nedá spoľahnúť. Demencia sa u menovanej prejavovala výraznou poruchou kognitívnych, poznávacích a nekognitívnych funkcií /poruchy chovania, emotivity / čo následne viedlo k úbytku až plnej strate sebestačnosti, neschopnosti vykonávať bežnú dennú rutinu, uvedené skutočnosti znemožňovali samostatné fungovanie menovanej v rodine a spoločnosti.

Z psychiatrického hľadiska existenciu „lucidných intervalov“, kedy by bola chorá schopná konať ako pri plnom duševnom zdraví, nie je možné pripustiť, zo záveru znaleckého posudku MUDr. Georgíny Hrkovej mal súd preukázané, že tzv. „lucidne intervaly“, obdobia bez prítomnosti psychopatológie určujúcej konanie chorého, sa nemôžu u chorých s demenciou vyskytnúť. Vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu nebola S. A. schopná, zväziť ani posúdiť zmysel a význam predmetného právneho úkonu, závetu spísaného dňa 21.04.2010 formou notárskej zápisnice, ani následky s ním spojené pre seba, ani jej blízke osoby.

Zo zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že poručiiteľka v momente spísania závetu bola postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila neschopnou a preto závet zo dňa 21.04.2010 spísaný formou notárskej zápisnice je absolútne neplatný právny úkon podľa § 38 ods. 2 Obč. zák. a nemohli preto vzniknúť právne účinky z takéhoto právneho úkonu.

Námietky odporkyne voči nálezom a postupom lekárov a psychológov súd nepovažoval za dôvodné, pri rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku č. 38/2015 ako aj z vyjadrenia znalkyne MUDr. Georgíny Hrkovej, ktorá uviedla, že námietky odporkyne sú laicky nesprávne, niekedy až účelovo, hodnotené a interpretované, odkazy na to, že poruchy pamäti posudzovanej súviseli s telesným ochorením, venovala sa vyšívaniu, lúšteniu krížoviek, hrala karty, písala dlhé listy, sú vyjadrením subjektívnych presvedčení, nie sú medicínsky podložené, vôbec nevylučujú prítomnosť psychickej poruchy, aká bola diagnostikovaná. Stres mala p. A. ako je uvedené v zdravotnej dokumentácii, stres môže zhoršiť zdravotný stav, ale nie výkon v teste. Diagnostika poruchy sa vykonáva na základe zistenia a hodnotenia všetkých psychických funkcií vyšetrovaného pacienta, ku ktorým patrí aj hodnotenie jeho schopností fungovať v jemu prirodzenom a vlastnom prostredí aj v širšom spoločenstve. Vyšetrenie MMSE, ktoré spochybňovala odporkyňa je pomocné vyšetrenie, netvorí základ diagnostiky. Výpovede príbuzných sú v takýchto prípadoch vždy poznačené subjektívnym prvkom, emotívnym angažovaním sa vo vzťahu k posudzovanej osobe, ako aj laickým vnímaním a hodnotením opisovaných udalostí, ktoré sa odohrávajú v rodine a spravidla ich nie je možné v potrebnom rozsahu objektivizovať a verifikovať. Ošetrojúca psychiatrická, vyšetrujúca psychologička, ako aj znalkyňa z odvetvia psychiatria, popisovali v čase pred vykonaním právneho úkonu posudzovanú komplexnú symptomatiku vyšetrovanej a bodové výsledky MMSE sú len časťou diagnostiky. Taktiež pri zmene ambulantného psychiatra MUDr. Schimiková uviedla diagnózu Demenciu pri Alzheimerovej chorobe zmiešaného typu a podala liečbu ako pri demencii Alzheimerového typu. Jednotlivé listy, ktoré predložila odporkyňa údajne písané poručiiteľkou, znalkyňa nemohla posúdiť nakoľko uviedla, že nevie o tom za akých okolností boli napísané a kto ich napísal, keby mala aj všetky písomnosti na ktoré poukazuje odporkyňa, tieto by nemali vplyv na závery znaleckého posudku, pretože podkladom pre závery znaleckého posudku bola predovšetkým zdravotná dokumentácia, ktorá bola v dostačujúcom rozsahu a v nej uvedené informácie. Obsiahle a opakované námietky odporkyne boli z hľadiska psychiatrického hodnotenia stereotypné a poznačené výrazným rigidným subjektívnym hodnotením, výpis zo zdravotnej dokumentácie je podrobný, uvedené sú aj základné psychopatologické charakteristiky zistenej duševnej poruchy, základná línia diagnostického postupu, ktoré boli významné z hľadiska znaleckého posúdenia.

Súd nevykonal ďalšie dokazovanie navrhnuté odporkyňou, výsluchom svedkyne JUDr. Dany Podhradskej, ktorá vypracovala návrh dohody o uzatvorení dedičskej dohody v roku 2006 a tri darovacie zmluvy v roku 2008, výsluchom svedkyne JUDr. Zuzany Stavrovskej, ktorá zastupovala poručiiteľku S. A. v konaní o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, nakoľko uvedené skutočnosti nesúviseli s predmetnou vecou, znalkyňa MUDr. Georgína Hrková sa podrobne vyjadrila v znaleckom posudku ku všetkým otázkam uloženým súdom, mala k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu menovanej, ohľadne skutočnosti, že posudzovaná S. A. trpela v čase predmetného právneho úkonu spísania závetu dňa 21.04.2010 formou notárskej zápisnice, duševnou poruchou Demenciou Alzheimerovej choroby stredného stupňa sa zhodli svedkyňa MUDr. Zlatica Šurinová ambulantný psychiater, MUDr. Petra Nosáľová znalkyňa z odboru zdravotníctva a farmácie, psychiatria, Centrum MEMOORY v Bratislave, preto súd nemal pochybnosti o duševnej poruche menovanej a považoval vykonanie týchto dôkazov za nehospodárne a nadbytočné.

Z vyššie uvedených právnych a skutkových záverov súd považoval návrh za dôvodný, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia, že J. P. B., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XXA, A. nie je dedičkou zo závetu spísaného poručiiteľkou S. A. vo forme notárskej zápisnice sp. zn. N 20/2010, Nz 13669/2010, NCRza 2037/2010, NCRIs zo dňa 21.04.2010 notárom JUDr. Jurajom Jenisom, so sídlom Račianska 66, Bratislava.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, určenia neplatnosti závetu a listiny o vydedení, spísané poručiiteľkou S. A., rod. V., naposledy bytom T. X, A., zomr. XX.XX.XXXX, na Notárskom úrade, Račianska 66, Bratislava, notárom JUDr. Jurajom Jenisom so sídlom Račianska 66, Bratislava dňa 21.04.2010 pod číslom N20/2010, Nz 13669/2010, NCRza2037/2010, NCRIs 13897/2010.

Vydedenie je jednostranný výslovný prejav poručiiteľovej vôle, ktorým sa odníma potomkovi ako neopomuteľnému dedičovi právo, ktoré by mu inak patrilo podľa zákona. Vydedenie ako jednostranný právny úkon poručiiteľa musí spĺňať určité materiálne a formálne náležitosti. Formálnou náležitosťou je listina o vydedení, ktorá musí mať písomnú formu a musí obsahovať dôvod vydedenia, inak by bolo vydedenie neplatné. Listina o vydedení a závet môžu byť uvedené na jednej listine. Materiálnou

náležitosťou vydedenia okrem všeobecných požiadaviek je existencia konkrétneho dôvodu vydedenia uvedeného v ustanovení § 469a Obč. zák.

V prípade vydedenia sa musí spísať listina o vydedení, z obsahu závetu, ktorý bol navyše spísaný formou notárskej zápisnice dňa 21.04.2010 mal súd preukázané, že tento neobsahoval „Listinu o vydedení“, poručiťka v predmetnom závete vyhlásila, že má ešte syna J. Z. A., tomuto, ale nechce zanechať žiaden majetok, vzhľadom na jeho chovanie a verí, že túto jej vôľu bude plne rešpektovať. Poručiťka výslovne ani neuviedla, že syn J. Z. A. v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiťke potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, že o poručiťku trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať, že by bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka a že by trvalo viedol neusporiadaný život v zmysle §469a Obč. zák. Z uvedených dôvodov právny úkon neobsahoval formálne, ani materiálne náležitosti listiny o vydedení a preto ani nemohli vzniknúť právne účinky z takéhoto právneho úkonu.

Súd vo zvyšnej časti návrh zamietol, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu, závetu a listiny o vydedení zo dňa 21.04.2010. Sporné skutočnosti alebo právne vzťahy, ktoré sú pre takéto určenie významné, predstavujú len predbežné otázky, ktoré sa neuvádzajú vo výroku rozsudku ale len v odôvodnení rozhodnutia. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy ustanovenie § 175k ods.2 O.s.p. neumožňuje, aby spôsobilým predmetom sporového konania na základe odkazu dedičského súdu bolo určenie spornej skutočnosti. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti právnych úkonov, závetu a listiny o vydedení, na podanie takého návrhu nebol navrhovateľ odkázaný v dedičskom konaní podľa § 175k ods. 2 O.s.p., preto nie je daný ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Navrhovateľ sa tohto určenia domáhal len z opatrnosti, vyhovením tohto návrhu by sa postavenie navrhovateľa nezmenilo a preto súd návrh vo zvyšnej časti zamietol.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Bratislava III, na Krajský súd v Bratislave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.